

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v právnej veci mimoriadneho dovolania Generálneho prokurátora Slovenskej republiky, Štúrova č. 2, 812 85 Bratislava, z 13. januára 2010 pod č. VI/2 Pz 640/09-8 proti rozsudku Okresného súdu v Lučenci zo 17. júna 2008, č. k. 14Cb 130/2007-184 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17. decembra 2008, č. k. 41Cob 182/2008-206, v právnej veci žalobcu **G., s.r.o., P.**, IČO: X., zast. JUDr. M. M., advokátom, Advokátska kancelária Š. proti žalovanej **Ing. D. P.**, bytom M., zast. JUDr. O. K., advokátom, Advokátska kancelária S., **o zaplatenie 177 821 Sk s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde v Lučenci pod sp. zn. 14Cb 130/2007, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Okresného súdu v Lučenci zo 17. júna 2008, č. k. 14Cb 130/2007-184 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17. decembra 2008, č. k. 41Cob 182/2008-206 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** okresnému súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e:

Generálny prokurátor mimoriadne dovolanie, ktoré podal na podnet žalobcu, odôvodnil tým, že žalobou podanou 15. mája 2007 uplatnil žalobca voči žalovanej zaplatenie sumy 177 821 Sk s 13% úrokom z omeškania z dlžnej čiastky od 3. septembra 2006 do zaplatenia z titulu nezaplatenia poslednej splátky za dielo na základe uzavretej zmluvy o dielo medzi žalobcom a žalovanou z 23. decembra 2004, č. 29/04.

Okresný súd v Lučenci platobným rozkazom z 11. júla 2007, č. k. 1 Rob 210/2007-28 zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi žalovanú sumu s úrokom z omeškania a nahradiť trovy konania.

Proti vydanému platobnému rozkazu z 11. júla 2007, č. k. 1 Rob 210/2007-28 podala žalovaná odpor. Uviedla, že žalobca bol s odovzdaním diela v omeškani. Keďže žalovaná suma zodpovedá dohodnutej zmluvnej pokute, žalovaná považovala záväzky zo zmluvy za vysporiadané a uplatnenie si nároku na zaplatenie poslednej splátky zo strany žalobcu za nedôvodné.

Vo veci bolo nariadené pojednávanie, na ktorom žalovaná predložila písomné vyčíslenie zmluvnej pokuty vo výške 203 605 Sk, vzniesla kompenzačnú námietku proti návrhu uplatnenému žalobcom čo do výšky žalobcovho nároku. Navyiac, sumu nežiadala priznať. Z uvádzaných dôvodov žiadala žalobu zamietnuť.

Okresný súd v Lučenci rozsudkom zo 17. júna 2007 žalobu zamietol. Žalobcovi uložil povinnosť žalovanej nahradiť trovy konania v sume 10 668 Sk v súvislosti so zaplatením súdneho poplatku a na trovách právneho zastúpenia a cestovných náhradách 68 992 Sk na účet právneho zástupcu, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Podľa odôvodnenia rozhodnutia žalobca sa dostal do omeškania so zhotovením diela, a preto vyúčtovanie zmluvnej pokuty zo strany žalovanej za 229 dní omeškania v celkovej výške 203 605 Sk je dôvodné. Keďže v zmysle čl. VIII bod 8.1. zmluvy žalovaná mohla započítať zmluvnú pokutu najviac do sumy rovnajúcej sa 10% celkovej ceny uvedenej v bode 4.2.a., čo bola vlastne cena diela predstavujúca 1 778 210 Sk, súd posúdil kompenzačnú námietku čo do výšky žalobcovho nároku v zmysle § 98 O.s.p. ako obranu proti žalobcovmu návrhu do výšky žalobcovho návrhu. Pohľadávku uplatnenú žalovanou na zaplatenie vyúčtovanej zmluvnej pokuty považoval za dôvodnú.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací rozsudkom zo 17. decembra 2008 rozsudok prvostupňového súdu potvrdil. Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom okresného súdu ohľadne určenia momentu odovzdania diela v zmysle uzavretej zmluvy a nároku žalovanej na zmluvnú pokutu.

Z čl. III bodu 3.1. zmluvy o dielo č. 29/04, uzatvorenej podľa § 536 a nasl. Obchodného zákonníka medzi žalobcom - zhotoviteľom G., s.r.o., P. a žalovanou - objednávateľom Ing. D. P., M. vyplýva, že zhotoviteľ sa zaviazal zhotoviť dielo do 31. júla 2005, a to za predpokladu riadneho a včasného spolupôsobenia objednávateľa a ďalších podmienok postupu plnení, ktoré sú vymedzené v ďalších ustanoveniach tejto zmluvy. Podľa čl. III bodu 3.2. zmluvy záväzok zhotoviteľa zhotoviť dielo sa považuje za splnený dňom spísania protokolu (zápisnice) o priebehu kolaudačného konania, a to za podmienky, že na základe protokolu bude stavebným úradom vydané rozhodnutie o užívaní stavby. V zmysle čl. IV bodu 4.2.a. zmluvy, cena bytu bez DPH je 1 494 295 Sk. Podľa čl. IV bodu 4.3.e objednávateľ zaplatí zhotoviteľovi konečnú faktúru, ktorá bude obsahovať celkové zúčtovanie uhradených splátok, poslednú splátku vo výške 10% z celkovej ceny uvedenej v bode 4.2.a., ku ktorej bude pripočítaná DPH v aktuálnej sadzbe, plus prípadne zvýšenie ceny diela v súlade s bodom 4.7. a prípadné vyrovnanie DPH v súlade s bodom 4.2.b. Z čl. VIII bodu 8.1. zmluvy je zrejmé, že v prípade, ak dôjde k omeškaniu so zhotovením diela (bod 3.1.) z viny zhotoviteľa, má objednávateľ nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 0,05% z celkovej ceny uvedenej v bode 4.2.a. za každý aj začatý deň omeškania, najviac však do sumy rovnajúcej sa 10% z celkovej ceny uvedenej v bode 4.2.a. Prípadný nárok na uplatnenú zmluvnú pokutu bude uspokojený zodpovedajúcim znížením poslednej splátky ceny diela (bod 4.3.e.), tým nie je dotknutý nárok na náhradu škody v plnej výške, t. j. aj vo výške presahujúcej výšku zmluvnej pokuty.

Faktúrou č. 140/2006 zo dňa 23. augusta 2006 (4. decembra 2006) bola žalovanej fakturovaná suma 201 521 Sk, pozostávajúca zo sumy 177 821 Sk ako poslednej splátky za dielo a sumy 23 700 Sk za nadštandard. Žalovaná dňa 22. januára 2007 uhradila sumu 23 700 Sk. Listom z 23. januára 2007 žalobcovi oznámila, že suma 177 821 Sk predstavuje podľa čl. VIII bod 8.1. zmluvy zmluvnú pokutu za nedodržanie termínu odovzdania bytu do užívania a na faktúru bola uvedená asi omylom.

Zo správy stavebného úradu O. vyplýva, že návrh na začatie kolaudačného konania podal stavebník (žalobca) 11. augusta 2005. Dňa 22. septembra 2005 sa vo veci kolaudačného konania začatého na návrh žalobcu konalo miestne zisťovanie, o čom bol spísaný záznam. Stavebný úrad rozhodnutím č. V. z 28. septembra 2005 podľa § 81 odsek 3 v spojení s § 81b zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov kolaudačné konanie prerušil, nakoľko na miestnom zisťovaní zistil

závady brániace užívaniu stavby, menovite kolaudácia vodovodu. Stavebný úrad užívanie stavby povolil rozhodnutím č. V. zo dňa 17. marca 2006 v súlade s § 82 ods. 1 stavebného zákona. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 20. marca 2006. Z odôvodnenia kolaudačného rozhodnutia vyplýva, že návrh na vydanie kolaudačného rozhodnutia stavby bol posúdený na ústnom konaní spojenom s miestnym zisťovaním, ktoré sa konalo 22. septembra 2005. V konaní bolo zistené, že stavba bola uskutočnená v súlade s dokumentáciou overenou v stavebnom konaní a boli dodržané podmienky stavebného povolenia a podmienky určené v územnom rozhodnutí. Dňa 17. marca 2006 preberacím protokolom prebrala žalovaná od žalobcu byt do užívania.

Podľa názoru generálneho prokurátora v predmetnej veci vydané súdne rozhodnutia nie sú v súlade so zákonom.

Poukázal a odcitoval procesné ustanovenia § 1, § 2, § 3, § 153 ods. 1 O.s.p., ako aj na hmotnoprávne ustanovenia § 536 ods. 1, 2, § 546 ods. 1, § 548 ods. 1, § 554 ods. 1, s poukazom aj na § 365 a § 1 Obchodného zákonníka a v tej súvislosti aj na odkazované ustanovenie § 544 Občianskeho zákonníka.

Zvlášť poukázal na ustanovenie § 76 ods. 1, § 79 ods. 1 a § 81 ods. 1, 2, 3 a § 81a ods. 1 a § 82 ods. 1 stavebného zákona, ktorými ustanoveniami sa konajúce súdy dôsledne neriadili.

Dospel k záveru, že žalobca (stavebník) podal stavebnému úradu návrh na začatie kolaudačného konania 11. augusta 2005, zápisnica z miestneho zisťovania vo veci kolaudačného konania bola stavebným úradom spísaná 22. septembra 2005. Na základe miestneho zisťovania bolo 17. marca 2006 vydané kolaudačné rozhodnutie. Kolaudačné konanie bolo prerušené rozhodnutím z 28. septembra 2005 z dôvodu neskolaudovaného vodovodu, nie z dôvodov na strane žalobcu.

Podľa čl. III bodu 3.2. zmluvy záväzok zhotoviteľa zhotoviť dielo sa považuje za splnený dňom spísania protokolu (zápisnice) o priebehu kolaudačného konania, a to za podmienky, že na základe protokolu bude stavebným úradom vydané rozhodnutie o užívaní stavby. Žalobca bol s odovzdaním diela v omeškaní, ale nie do 17. marca 2006, ale len do dňa konania miestneho zisťovania, teda do 22. septembra 2005, t. j. 53 dní,

na základe ktorého bolo vydané kolaudačné rozhodnutie tak, ako to má na mysli čl. III bod 3.2. zmluvy.

Z tohto dôvodu patrí žalovanej nárok na zmluvnú pokutu v zmysle čl. VIII bodu 8.1. zmluvy vo výške 0,05% z celkovej ceny uvedenej v bode 4.2.a. za každý aj začatý deň omeškania. Celková cena diela uvedená v bode 4.2.a. zmluvy je 1 494 295 Sk. Výška zmluvnej pokuty je potom $53 \times 747,1475 = 39\,598,8175$, t. j. 39 598,80 Sk.

Zmluvná pokuta je dohodou určená peňažná suma, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi, ak nesplní záväzok. Z toho vyplýva, že sa predpokladá existencia hlavného záväzku, ktorý je platný. Dojednanie zmluvnej pokuty má povahu vedľajšieho (akcesorického) záväzku. Vzťah medzi hlavným a vedľajším záväzkom je charakterizovaný jednak obsahovou podmienenosťou (hlavný záväzok podmieňuje vedľajší záväzok), jednak časovou podmienenosťou (vedľajší záväzok čo do svojho trvania závisí od trvania hlavného záväzku). Záväzok zhotoviteľa zhotoviť dielo sa považuje za splnený dňom spísania protokolu (zápisnice) o priebehu kolaudačného konania, preto tento deň sa považuje za rozhodný aj pre vyčíslenie zmluvnej pokuty. Z tohto dôvodu má žalobca právo na zaplatenie faktúry č. 140/2006 a žalovaná má nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 39 598,80 Sk, o ktorú môže byť posledná splátka znížená.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O.s.p.), po tom, čo dal možnosť účastníkom sa k mimoriadnemu dovolaniu vyjadriť (§ 243i ods. 1 O.s.p.), po zistení, že sú splnené procesné podmienky dovolania, preskúmal napadnuté rozhodnutia súdov v rozsahu, v ktorom boli ich výroky napadnuté, zistil, že mimoriadne dovolanie bolo podané dôvodne, preto mu vyhovel a rozsudok odvolacieho súdu zrušil a keďže rovnakého pochybenia sa dopustil aj prvostupňový súd, aj jeho rozhodnutie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.)

V predmetnej veci medzi účastníkmi bol sporný dátum odovzdania diela, od čoho sa odvíjal nárok žalobcu vyčíslený zaslanou poslednou faktúrou a započítacia námietka žalobkyne. Medzi účastníkmi nie je sporné a obsahom spisov potvrdené, že faktúrou č. 140/2006 zo dňa 23. augusta 2006 (4. decembra 2006) bola žalovanej fakturovaná suma 201 521 Sk, pozostávajúca zo sumy 177 821 Sk ako poslednej splátky za dielo a sumy 23 700 Sk za nadštandard. Žalovaná dňa 22. januára 2007 uhradila sumu 23 700 Sk. Listom

z 23. januára 2007 žalobcovi oznámila, že suma 177 821 Sk predstavuje podľa čl. VIII bod 8.1. zmluvy zmluvnú pokutu za nedodržanie termínu odovzdania bytu do užívania.

Ďalej je konštatované, že zo správy stavebného úradu O. vyplýva, že návrh na začatie kolaudačného konania podal stavebník (žalobca) 11. augusta 2005. Dňa 22. septembra 2005 sa vo veci kolaudačného konania začatého na návrh žalobcu konalo miestne zisťovanie, o čom bol spísaný záznam. Stavebný úrad rozhodnutím č. V. z 28. septembra 2005 podľa § 81 odsek 3 v spojení s § 81b zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov kolaudačné konanie prerušil, nakoľko na miestnom zisťovaní zistil závady brániace užívaniu stavby, menovite kolaudácia vodovodu. Stavebný úrad užívanie stavby povolil rozhodnutím č. V. zo dňa 17. marca 2006 v súlade s § 82 ods. 1 stavebného zákona. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 20. marca 2006. Z odôvodnenia kolaudačného rozhodnutia vyplýva, že návrh na vydanie kolaudačného rozhodnutia stavby bol posúdený na ústnom konaní spojenom s miestnym zisťovaním, ktoré sa konalo 22. septembra 2005. V konaní bolo zistené, že stavba bola uskutočnená v súlade s dokumentáciou overenou v stavebnom konaní a boli dodržané podmienky stavebného povolenia a podmienky určené v územnom rozhodnutí. Dňa 17. marca 2006 preberacím protokolom dielo bolo prevzaté objednávateľkou a bolo vydané na základe miestneho zisťovania dňa 17. marca 2006 aj kolaudačné rozhodnutie. Predtým kolaudačné konanie bolo prerušené rozhodnutím z 28. septembra 2005 z dôvodu neskolaudovaného vodovodu, nie z dôvodov na strane žalobcu.

Ostáva posúdiť, kedy dielo bolo zhotovené a či žalobca bol s odovzdaním diela v omeškaní do 17. marca 2006 alebo do dňa konania miestneho zisťovania, teda do 22. septembra 2005, t. j. 53 dní. Rozhodne sa tu treba prikloniť k právnomu záveru generálneho prokurátora, teda, že rozhodujúcim je 22. september 2005.

Žalobca (stavebník) podal stavebnému úradu návrh na začatie kolaudačného konania 11. augusta 2005, zápisnica z miestneho zisťovania vo veci kolaudačného konania bola stavebným úradom spísaná 22. septembra 2005. Na základe miestneho zisťovania bolo 17. marca 2006 vydané kolaudačné rozhodnutie. Kolaudačné konanie bolo prerušené rozhodnutím z 28. septembra 2005 z dôvodu neskolaudovaného vodovodu, nie z viny na strane žalobcu.

Vychádzať treba z toho, že odovzdanie stavby diela v danom prípade je viazané na kolaudačné (správne) rozhodnutie príslušného správneho orgánu, ktorý nebol priamo zainteresovaný na odovzdaní diela a nie je viazaný ani na objednávateľovi, či zhotoviteľovi. Preto nemožno lehotu, ktorú takýto orgán určí na vydanie príslušného rozhodnutia, započítavať v neprospech niektorého z účastníkov. To bolo pojaté aj do zmluvy o diele, a to konkrétne v čl. III bodu 3.2. zmluvy, kde sa hovorí, že záväzok zhotoviteľa zhotoviť dielo sa považuje za splnený dňom spísania protokolu (zápisnice) o priebehu kolaudačného konania, a to za podmienky, že na základe protokolu bude stavebným úradom vydané rozhodnutie o užívaní stavby.

Žalobca bol s odovzdaním diela v omeškaní, ale nie do 17. marca 2006, ale len do dňa konania miestneho zisťovania, teda do 22. septembra 2005, t. j. 53 dní, na základe ktorého bolo vydané kolaudačné rozhodnutie tak, ako to má na mysli čl. III bodu 3.2. zmluvy.

Keď aj sa dovolací súd stotožňuje s názorom generálneho prokurátora, jeho výpočet a prepočet spadá procesne do hodnotenia dôkazov (§ 132 O.s.p.), ktoré hodnotenie vykoná prvostupňový súd v novom rozhodnutí, pritom je právnym názorom dovolacieho súdu viazaný.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. februára 2010

JUDr. Jozef Štefanko, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Michaela Szöcsová